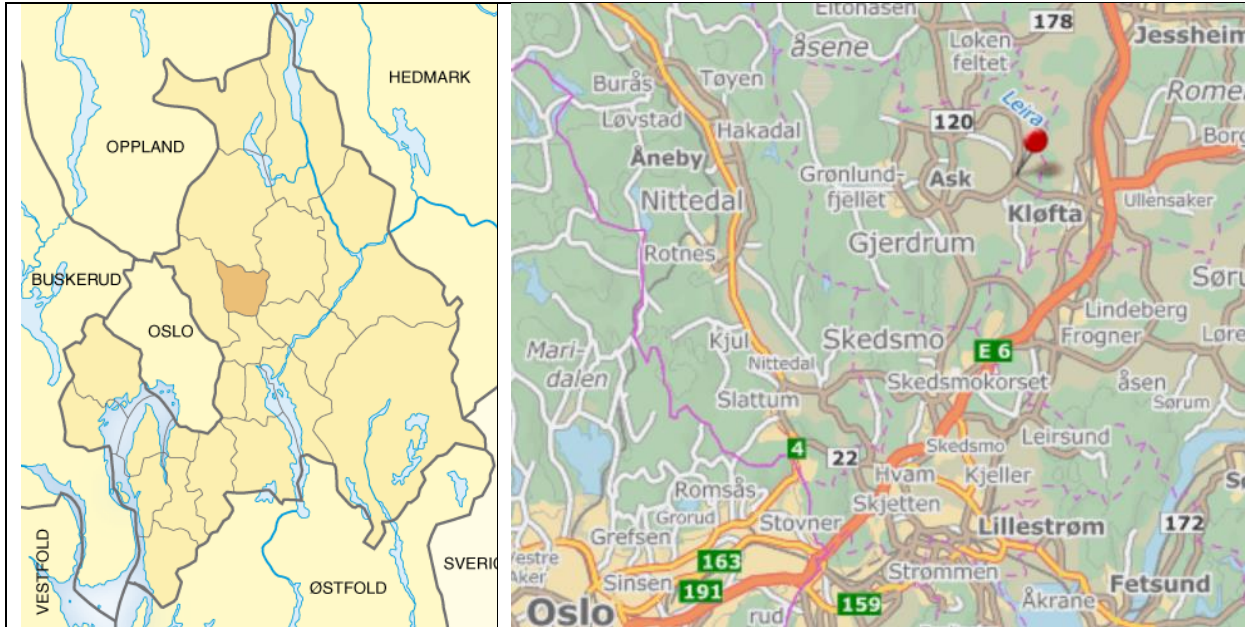

Gården Søgarn Gjerdrum (Gjeri)

Gjerdrum
Kommune

Kartkoordinater for Gården Gjerdrum (Gjeri)

WGS84

60.08284° N, 11.08480° Ø

60° 04' 58.2"N, 11° 05' 5.3"Ø

Søgarn Gjerdrum (Gjeri) i Gjerdrum Gårdshistorie og slekt

Følgene aner er
knyttet til gården:

(378+379) (188+189)
(94)

Gården Gjerdrum (Gjeri) ligger vesentlig på leirgrunn i vekslende terreng ved Gjerdrum kirke. Grensene er bestemt av elven Leira mot gårder i Ullensaker i øst og delvis av bekk mot Torshov i nord.

Gården Gjerdrum ble ryddet i eldre jernalder og i gammelnorsk tid delt i to, Søgarn og Norgarn. Begge var i bruk også i tiden etter svartedauen. Alt i slutten av vikingetiden var den østlige delen skilt ut under navnet Østby (senere kjent som Gjerdrum prestegård).

Tidligere i vikingetiden var Smedstad, Tveit og Hol kommet opp i det gamle området til Gjerdrum i sør og øst. Hol (sør for Smedstad) ble etter svartedauen lagt til Gjerdrum igjen som slåtteeng og havn for Nordgarn. I 1663 fikk futen Anders Simonsen lagt Hol til gården sin, Søgarn, hvor våre aner kommer fra.

Søgarn (Søndre Gjerdrum) var udelt til den i 1702 ble delt i 2 like store bruk, Søgarn og Arstun. Søgarn var futegård fra 1605 til 1674 og lensmannsgård fra 1760 til 1781, og av hus satte visstnok lensmann *Håken Olsen 1724-1781* (se senere) opp hovedbygning i to etasjer med svalgang foran. *Håken Olsen* var for øvrig lensmann før han tok over gården i 1760. Det er en viss mulighet for at faren, **(188) Ole Håkensen**, bruker i tiden 1727 – 1760, satte opp bygningen. (Se senere). Svalgangen ble revet i 1870 åra og bygningen restaurert. Den ligger i retningen nord-sør, og den gamle innredningen i første etasje var kjøkken i det nordvestre hjørnet med et avpanelt kammers innenfor. Stua lå i sørenden av bygningen, men hadde avpanelt kammers, kalt "Påsekammerset". Gangen var mot sør. Det var tømmervegg mellom kjøkkenet og stua. Bygningen var 6-laftet.

Tunordningen var fra gammelt av den vanlige firkantede i formen. De to matrikelgårdene hadde hvert sitt tun som lå tett inntil hverandre. Da Søndre Gjerdrum ble delt i Søgarn og Arstun i 1702, ble de nye husene bygd inntil de gamle. De fikk også felles tomgard (dvs. tungard) og dels felles nøkkard (dvs. nautgard). De to strussa skilte mellom tomgard og nøkkard.

Eiere:

Hele Søgarn Gjerdrum tilhørte Hovedøya kloster i gammelnorsk tid. Det ser allikevel ut som garden kom samlet under klosteret. Akershusregistret forteller nemlig om et udatert kjøpebrev på 5 øyresbol i Søndre Gjerdrum. Brevet var oppbevart på Akershus ennå i 1622 da det ble innført i registret, men er tapt i ettertid. Hadde det vært bevart, hadde vi nok fått rede på hvem kjøper og selger var. Futen *Anders Simonsen 1628-1696* fikk kongeskjøte på eiendommen i 1668.

Brukere:

Den første kjente bruker i skriftlige kilder, var Torger og Simon nevnt i 1514. Deretter var det en rekke brukere gjennom hele 1600 tallet som ikke tas med her, inntil vår ane **(378) Gudbrand Jonsen 1665–1736** kjøpte her sammen med sin bror Tosten Jonsen i 1702. Gården hadde vært udelt inntil brødrene delte den mellom seg i Søgarn og Arstun. Kjøpesummen for gården er ikke kjent, men han ga straks en obligasjon på 409 daler til Hensrich Lacmann som var gift med datteren til den tidligere eieren Anders Simonsen.

Arvingene etter Lacmann ga **(378) Gudbrand Jonsen** odelsskjøte 19 år senere i 1721 for 153 daler 1 ort og 8 skilling, og broren Tosten for resten av de 230 dalerne. De to brødrene forpliktet seg samtidig til å kjøre tømmer og bord til utstederne fra Nitsund eller Nittedal til Nordtveit sager eller til byen mot vanlig betaling.

(378) Gudbrand Jonsen 1665–1736 var gift med **(379) Dorte Gudbrandsdtr. 1671–1734** fra Østigarn Åmot. Han var bruker her fra 1702 til 1734. ([Se gårdshistorie og slekt for Østigarn Åmot](#))

De fikk 4 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Boel Gudbrandsdtr.	1693		Lars Gudbrandsen, Rogstad	
(189) Goro Gudbrandsdtr.	1697	1736	(188) Ole Håkensen, Negarn Fjælstad	
Anne Gudbrandsdtr.	1701	1729		
Fem barn døde nyfødte				

Sersjant, senere kaptein **(188) Ole Håkensen 1694–1768** fra Negarn Fjælstad, giftet seg med datteren her på gården **(189) Goro Gudbrandsdtr. 1697-1736**. ([Se gårdshistorie og slekt for Negarn Fjælstad](#)).

De fikk 7 barn:

Barn i første ekteskap:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
<i>Håken Olsen</i>	<i>1724</i>	<i>1781</i>	<i>g. m. Ingeborg Villumsdtr. Negarn Fjælstad</i>	
Gudbrand Olsen	1725	1801	1760	Borger på Kongsberg
(94) Lars Olsen	1727		(95) Andrea Matiasdtr. Hønsi Nordre i Sørums	
Jens Olsen	1729		g. I 1752 m. Anne Margrethe Ramm, Toten g. II 1761 m. Marthe Marlene Heide	
Kristian Olsen	1731		Student i 1760	
Berte Olsdtr.	1734		g. 1753 m. Hans Hansen, Olstad i Ullensaker	
Dorte Olsdtr.	1736	1736		

(188) Ole Håkensen var bruker her fra 1727 til 1760 og ga i 1727 en obligasjon på 188 daler til svigerfaren **(378) Gudbrand Jonsen** mot pant i 15 lispund i gården. Den ble innfridd da **(188) Ole** tok over hele gården 7 år senere i 1734.

Da **(189) Goro Gudbrandsdtr.** døde i 1736 ble boet gjort opp med 468 daler i formue og 107 daler i utgifter. I tillegg til inntekter kom gården, som i alt var betalt med 928 daler slik:

- 1) Skjøte 1722 fra svogeren Lars Gudbrandsen Rogstad til **(189) Goro** og **(188) Ole** (som da var forlovet) for 260 daler.
- 2) Skjøte fra **(378) Gudbrand Jonsen** 1734 på hele gården her mot å overta gjelda på i alt 468 daler, og betale svogeren Lars Gudbrandsen, Rogstad 200 daler for arvepartene.

Gjelda besto av 240 daler til Jørgen Hansen Vang "på tro og lov" og uten skriftlig bevis (betalt før 1736), 40 daler til Goros farbror Iver Jonsen og pantobligasjon på 188 daler til **(188) Ole Håkensen** selv. Av husforråd og husdyr i boet kan nevnes:

6 Hester, 2/3 andel i dragonhest, 1 føyll, 12 kuer, 6 ungdyr, 3 okser, 5 kalver, 7 sauer, 7 griser.

Av sølv eide boet 4 staup (drikkekar av sølv), 1 gravert Ole Haagensen 1720, 1 gravert H.W.S B.O.D. 1723, 6 skjeer gravert O.H.S. G.G.D. 1723. Kopper og tinn var det adskillig av. Den avdødes gangklær ble taksert til om lag 25 daler og besto av bl.a. av et svart, brunt, blått, grønt stripet skjørt, ei brun, hvit og blå rødblomstret trøye, et liv med bundingssermer, ei brun kåpe av Chagrin med sølvhekter, ei lue av svart fløyel, ei pannepute av svart fløyel og med sølvkniplinger..... etc.

Etter **(189) Goro Gudbrandsdtr.** død i 1736, giftet **(188) Ole Håkensen 1694–1768** seg på nytt i 1761 med **Dorte Pedersdtr. Gramm 1703 - 1772** fra Søgarn Torshov.

De fikk 2 barn som begge døde unge.

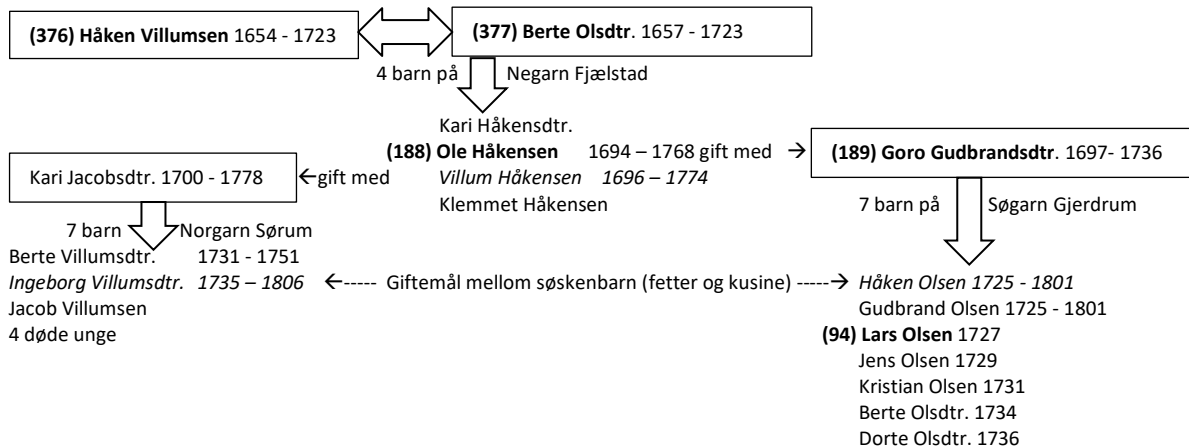
Barn i andre ekteskap:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Goro Olsdtr.	1744	1749	Døde 5 år gammel	
Peter Olsen	1745	1749	Døde 4 år gammel	

(188) Ole Håkensen fikk i 1758 kongeskjøte på relisjonsretten (gjenkjøpsretten forbeholdt da kronen solgte gården) for 80 daler.

Eldste sønn av **(188) Ole Håkensen**, *Håken Olsen 1724 – 1781* tok over gården for 1000 daler. Han var også lensmann i bygda. Det var bror til vår ane **(94) Lars Olsen**. *Håken* var gift med *Ingeborg Villumsdtr. 1735 – 1806* fra Negarn Fjælstad. Hun var hans kusine, datter av *Villum Håkensen 1696 – 1774*, som var bror til **(188) Ole Håkensen**. (Se etterslechtsdiagram nedenfor).

Ekteskap mellom søskenbarn

Våre aner **(376)+(377)** var *Håken Olsen* og *Ingeborg Villumsdtr.* besteforeldre:

Ingeborg Villumsdtr. 1735–1806 og *Håken Olsen 1724–1781* fikk 7 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
<i>Peter Jacob Håkensen</i>	1757	1822	<i>g. 1786 m. Anne Larsdtr. fra Øvre Foss i Holter</i> <i>Bruker på Søgarn Gjerdrum 1787 - 1822</i>	
Ola Håkensen	1760	1788		
Dorthea Gurine Håkensdtr.	1762		<i>g. m. Tormod Mikkelsen på Kråkvøl</i>	
<i>Vilhelm Håkensen</i>	1765		<i>Bruker av Haug i Ullensaker</i>	
Birgitte Håkensdtr.	1767	1767		
Karen Birgitte Håkensdtr.	1769		<i>g. 1790 m. Erik Håkensen på Olstad i Ullensaker</i>	
Kristian Håkensen			<i>Bruker på Kråkvål</i>	

Håken Olsen 1724 – 1781 tok over gården og var bruker i tidsrommet 1760 til 1781. De første 8 årene sammen med faren til faren døde i 1768.

Håken Olsen var lensmann i Gjerdrum og ble bygdas rikeste mann i sin tid og hadde penger utlånt mot pant både her i bygda og i nabobygdene. Da han døde i 1781 ble det et meget rikt skifte. Han hadde 3260 ¾ daler i formue og 142 daler i utlegg.

Ved å studere innholdet i skifteprotokollen får vi et innblikk i den levestandarden det må ha vært på gården. Av husene ser vi at hovedbygningen hadde kjøkken, sengekammers, dagligstue, sal over dagligstuen, rullekammers, kleskammers, og foran bygningen var det sval. På gården var det også ei nystue.

Det var adskillig sølv etter *Håken*. 3 staup (drikkekar av sølv) gravert henholdsvis W.O.S. 1725, M.N.S 1764, C.G.S 1702. Her var krus med sølvlokk, suppesleiv, sukkerbørse og sukkerfat, 7 spiseskjeer (derav 5 gravert med avdødes navn og årstallet 1756), som kan ha vært bryllupsgave siden første barn var født året etter i 1757.

Innboet ble beskrevet slik: I nystua er det en grønnmalt standseng med himmel og omheng av grønt verken og med røde snorer, et blåmalt bord med skuff, en lærtrukket lenestol, ei grønnmalt dragkiste med fire skuffer, et blåmalt skatoll med skap og beslag av messing. Et malmgrønt tebord med skuff, et stort forgylt speil med ramme, fire gyldenlærs stoler, seks andre stoler med lærtrekk, et brunmalt framskap, to par gardiner med kapper. Videre var det adskillig husforåd og dekketøy i stua. Ei toppseng med omheng og kapper av blått og hvitt lerret beholdt enka uten taksering (med fulle sengeklær).

I hovedbygningen finner vi i kjøkkenet en vev, et rødmalt melkeskap med slagbenk under, fem økser, et par ølkanner, et fyrfat, et gorojern, ei munkepanne av kopper, og dette var omtrent alt som var der. I sengekammeret finner vi et lite Nürnbergerspeil, ei stolpseng med himmel og litt til. I dagligstua var det et 8-dagers slagur med lakkert kasse, ei standseng med himmel og et melkeskap, begge brunmalte, et malt slagbord, et hengeskapp med slagbenk under, stoler og ennå mer til. I salen i andre etasje finner vi der også ei standseng med himmel og omheng av lyseblått stoff og dessuten ei seng uten himmel, begge brunmalte. En annen seng var rødmalt og hadde mørkeblått omheng og røde snorer. Alt det jordiske godset lensmann *Håken Olsen* hadde samlet seg kan vi ikke ta med her, men av husdyrhold på gården ser vi at han hadde 6 hester, 13 kuer, 6 ungdyr (kalver), 4 okser, 14 sauer, 14 lam, 5 griser. I alt ble løstøret taksert til 600 daler og gården til 1400 daler.

Da *Håken Olsen 1724 – 1781* døde i 1781, giftet enka *Ingeborg Villumsdtr 1735-1806* seg på nytt allerede året etter i 1782 med *Einer Jensen* fra Bjertnes i Nittedal. Han var bruker her til 1787 hvor stesønnen *Peter Jacob Håkensen* tok over etter at han hadde fått tilskjøttet eiendommen våren 1787 for 799 daler. Han betalte 199 daler kontant. Resten skulle stå i gården og bli betalt i 1797.

Peter Jacob Håkensen 1757 – 1822 var gift med *Anne Larsdtr. 1769 – 1824* fra Øvre Foss i Holter. Han var bruker her fra 1787 til han døde i 1822.

De fikk 4 barn:

Barn navn:	Født:	Død:	Gift med:	Bosted:
Håken Petersen	1788	1811		
Ola Petersen		1791		
Anne Petersdtr.	1794	1813		
Kari Petersdtr.	1798	1815		

Peter Jacob og broren *Vilhelm* må ha hatt intensjon om å dele gården mellom seg, for det ble holdt takst- og deleforretning over gården i 1795.

Men det må ha oppstått en konflikt mellom brødrene, for den 4. mars 1796 fremgår det av rettsprotokoller at *Peter Jacob* ble tildømt hele gården. *Vilhelm* kvitterte for at han hadde fått det som tilkom han etter faren. Noen deling av gården ble det dermed ikke noe av.

Alle barna til *Peter Jacob* og *Anne* døde unge og foreldrene opprettet i 1818 (tinglyst i 1822) et testamente om at den lengstlevende skulle arve hele boet mot å betale arvingene 200 daler. Broren *Vilhelm* protesterte mot testamentet. Han og medarvingene mente at testator "*ikke hadde fornufts fulle bruk*".

Testamentet ble allikevel stående ved makt og i 1823, 1 år etter mannens *Peter Jacobs* død, testamenterte enka *Anne Larsdtr.* gården til Hermån Pålsen for 8 års tro tjeneste, "*det bosted*" som hun hadde da mannen levde. Arvingene til *Peter Jacob* drev forøvrig samtidig med en rettsak om

gyldigheten av det første testamentet. Arvingene etter **Anne Larsdtr.** ga likevel skjøte på halve gården for 1500 daler i 1829 til ham som hun hadde satt inn som arving i testamentet sitt, og som var **Herman Pålsen fra Hermannsstua under Rud.** **Gården gikk dermed ut av slekten i 1829 og gårdshistorien avsluttes her.**

Vår ane **(94) Lars Olsen 1727** her på gården, hadde imidlertid ca. 100 år tidligere giftet seg med **(95) Andrea Matiasdtr.** og flyttet til Hønsi Nordre i Sørums. *([Se gårdshistorie og slekt for Hønsi Nordre i Sørums](#))*

[Tilbake til gårdsoversikten](#)
[gårdshistoriene](#)

[HJEM](#)

[Forklaring til fargekoder og tabeller i](#)

Ytterligere informasjon om Søgarn Gjerdrum (Gjeri) i Gjerdrum kan du lese i Bygdebok for Gjerdrum, bind I, side 165 til 192.